
× *ДЕЛ ВТОР*

НАЧИН НА ПРЕСМЕТКА И ПЛАЌАЊЕ НА ПРЕКУВРЕМЕНАТА РАБОТА

- ✘ прекувремена работа 35%
- ✘ Работникот е должен на барање на работодавачот да врши работа преку полното работно време (прекувремена работа):
  - 1) во случаи на исклучително зголемување на обемот на работата;
  - 2) ако е потребно продолжување на деловниот или производниот процес;
  - 3) ако е нужно да се отстрани оштетување на средствата за работа, што би предизвикало прекинување на работата;
  - 4) ако е потребно да се обезбеди безбедност на луѓето и имотот, како и безбедноста на прометот и
  - 5) во други случаи определени со закон или колективен договор.
- ✘ Прекувремената работа може да трае најмногу осум часа во текот на една недела и најмногу 190 часа годишно, освен за работите кои поради специфичниот процес на работа не можат да се прекинат или за кои нема услови и можности да се организира работата во смени. Прекувремената работа во период од **три месеци не може** во просек да надминува повеќе од осум часа неделно.

НАЧИН НА ПРЕСМЕТКА И ПЛАЌАЊЕ НА НОКНАТА РАБОТА

- ✘ Работа ноќе.....35%
- ✘ Ноќна работа се смета работењето во ноќно време.
- ✘ Ноќно време е периодот меѓу 22,00 часот и 6,00 часот наредниот ден.
- ✘ Работодавачот, кој користи редовно работници за ноќна работа е должен да ја извести инспекцијата на трудот.
- ✘ Работникот кој работи ноќе барем **три часа од својата редовна дневна работна обврска**, односно работникот кој одработува **ноќе третина од** полното работно време од својата годишна работна обврска, има право на посебна заштита за ноќна работа.
- ✘ Ако на работник заради ноќна работа според мислење на лекарската комисија заради таквото работење би можела да му се влоши здравствената состојба, работодавачот е должен да го ангажира на соодветна работа дење.

-
- ✘ Работодавачот, на **негов трошок** е должен на работниците кои работат ноќно време да им обезбеди:
    - 1) подолг **одмор**;
    - 2) соодветна **храна**;
    - 3) **лекарски прегледи**, пред нивно ангажирање во ноќна работа и во редовни временски периоди утврдени со закон.

(4) Ако работата се врши во смени, работодавачот е должен да обезбеди периодично **менување на работниците**.

(5) Работодавачот не смее да го распореди на ноќна работа работникот на кој нема да му обезбеди услови за **превоз** до и од работа.
  - ✘ Работното време на работникот кој работи ноќе на работно место, каде што постојат поголеми опасности од повреди или здравствени оштетувања, **не смее да трае повеќе од осум часа дневно**

НАЧИН НА ПРЕСМЕТКА И ПЛАЌАЊЕ НА РАБОТА ЗА ВРЕМЕ НА ПРАЗНИК И НЕ НЕЛЕН ОДМОР.

- ✘ работа во ден на неделен одмор.....50%
- ✘ За работа во денови на празници и неработни денови утврдени со закон, работникот има право на надомест на платата што му припаѓа кога во тие денови не работи и плата за поминатите часови на работа зголемена за 50%.

НАЧИН НА ПРЕСМЕТКА И ПЛАЌАЊЕ НА СМЕНСКА РАБОТА

- ✘ работа во три смени 5%
- ✘ Правото на зголемен надоместок по основ на работа во три смени работникот го остварува само за ефективно проведено работно време во смени.
- ✘ Основната плата на работникот се зголемува за 0,5% за секоја година работен стаж. (види пресуда)
- ✘ **Додатоците, меѓусебно не се исклучуваат .**

ПРЕСТАНОК НА ДОГОВОРОТ ЗА ВРАБОТУВАЊЕ ВРЗ СУДСКА ПРЕСУДА.

- ✘ Ако судот донесе одлука со која е утврдено дека на работникот незаконски му престанал работниот однос, работникот има право да се врати на работа по правосилноста на одлуката, ако тоа го бара.
- ✘ Покрај враќањето на работа, работодавачот е должен на работникот да му ја исплати бруто платата која би ја земал кога би бил на работа, согласно со закон, колективен договор и договорот за вработување, намалена за износот на приходот кој работникот го остварил врз основа на работа, по престанокот на работниот однос.
- ✘ Работникот кој го оспорува отказот може да бара судот, привремено, до завршувањето на спорот, да нареди негово враќање на работа.
- ✘ Ако судот со одлука утврди дека на работникот незаконски му престанал работниот однос, а за работникот не е прифатливо да остане во работен однос, судот на барање на работникот ќе го определи денот на престанокот на работниот однос и ќе му досуди надомест на штета.
- ✘ Одлуката од судот може да ја донесе и на барање на работодавачот ако постојат околности кои оправдано укажуваат дека продолжувањето на работниот однос, со уважување на интересите на двете договорни страни, не е можен.
- ✘ Работодавачот и работникот можат барањето за престанок на договорот за вработување да го поднесат до окончувањето на главната расправа пред првостепениот суд.